

REPUBLIKA ALBANIJA
MINISTARSTVO FINANCIJA I GOSPODARSTVA

Kontrola riznice i upravljanje rizicima

Albanija

Videokonferencija TCOP-a PEMPAL-a:

studeni/novembar 2022.

Mimoza Pilkati

Direktorica
Odjela za
poslovanje
Riznice

Aurela Velo

Direktorica Odjela za poslovne
processe
i
Privremena zamjenica glavne
rizničarke

SADRŽAJ

- ✓ 1. Definicije i kategorije
- ✓ 2. Rukovoditeljski pogled na rizik i operativni rizici Riznice
- ✓ 3. Odgovaranje na rizike s pomoću poslovnih procesa

REPUBLIKA ALBANIJA MINISTARSTVO FINANCIJA I GOSPODARSTVA

1

Definicije i kategorije

DEFINICIJE

Rizik i upravljanje rizicima prema definiciji iz članka 21. Zakona br. 10296 od 8. srpnja 2010. „O upravljanju financijama i kontroli financija“ (izmijenjen Zakonom br. 110/2015 od 15. listopada 2015.), u kojem je navedeno sljedeće:

rizik je definiran kao nesigurnost u pogledu ishoda, bez obzira na to radi li se o pozitivnoj prilici ili negativnog prijetnji, radnjama ili događajima. Predstavlja vjerojatnost da se ostvari određeni događaj koji bi imao utjecaj na ostvarenje ciljeva određene organizacije. Rizik se mjeri prema njegovu učinku i stupnju vjerojatnosti njegove pojave.

Upravljanje rizicima obuhvaća utvrđivanje i procjenu potencijalnih događaja ili situacija koji bi mogli imati negativan učinak na ostvarenje ciljeva javne jedinice, i kontrolu nad njima, te je dizajnirano kako bi omogućilo razumno uvjeravanje da će se ti ciljevi ostvariti.

Vanjska

Rizici povezani s vanjskim okruženjem.

- Rizici na makrorazini (geopolitički, slučajevi više sile i prirodni događaji, npr. potresi itd.)
- Političke odluke
- Vanjski partneri (agencije, savjetnici, mediji, poslovni partneri).

Unutarnja

Rizici povezani s planiranjem, procesima i operacijama sustava.

- Strategije, planiranje i politike, uključujući odluke u pogledu unutarnje politike
- Operativni procesi (dijagrami i opis dizajna).
- Financijski procesi i raspodjela sredstava.
- IT sustavi i drugi sustavi podrške.

Rizici povezani s ljudskim resursima i organizacijama.

- Ljudski resursi (osoblje, odgovornost, suradnja)..
- Etika i ponašanje unutar organizacije (prevara, sukob interesa itd.).
- Unutarnji ustroj (rukovodstvo, misije, uloge i odgovornosti).
- Sigurnosno osoblje, zgrade i oprema.

Rizici povezani s aspektima zakonitosti i nadzora.

- Jasnoća, preciznost i koherentnost važećih zakona, pravila i propisa.
- Druga pitanja povezana sa zakonitosti i regularnosti (redom); je li pristup pravilima, uputama i edukaciji jednostavan.

Rizici povezani s komunikacijom/informacijama.

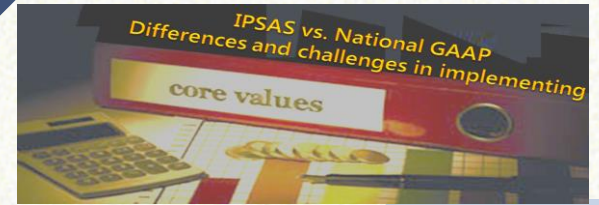
- Metode i kanali komunikacije.
- Visokokvalitetne i pravovremene informacije.

REPUBLIKA ALBANIJA
MINISTARSTVO FINANCIJA I GOSPODARSTVA

2.

Rukovoditeljski pogled na rizik i operativni rizici Riznice

Odgovornost za upravljanje rizicima

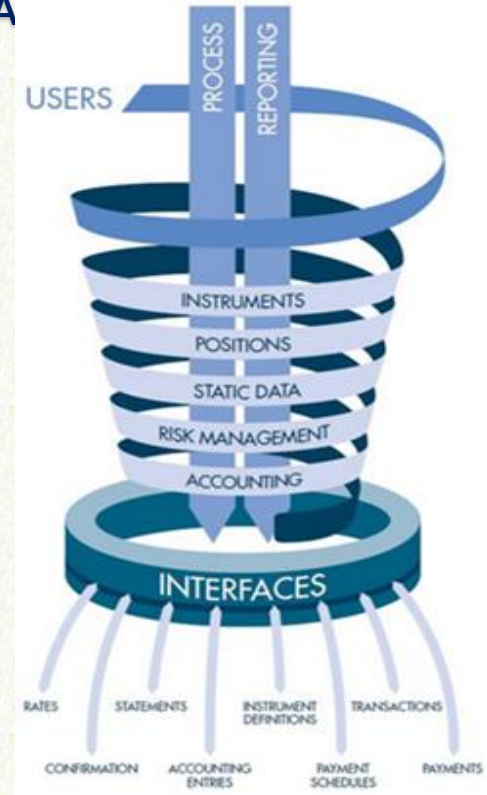
- Glavni direktor određene institucije odgovoran je za razvoj politika te odobravanje i monitoring strategije upravljanja rizicima.
- Financijski direktor (CFO) odgovoran je za provedbu upravljanja sustavima za upravljanje financijama i kontrole. Financijski direktor koordinator je rizika i odgovoran je za sustave ublažavanja rizika unutar organizacije.
- Svi rukovoditelji unutar određene jedinice trebali bi biti odgovorni za utvrđivanje i procjenu rizika te upravljanje njima i njihovo dokumentiranje.

GLAVNE ODGOVORNOSTI I USMJERENJE GENERALNOG DIREKTORA U POGLEDU UPRAVLJANJA RIZICIMA

- ✚ Određivanje vrijednosti misije, vizije i ciljeva riznice.
- ✚ Uspostavljanje efikasnog sustava za upravljanje rizicima.
- ✚ Izrada nacrtu propisa o funkcioniranju glavne uprave za riznicu kao temelj za izradu nacrtu i usklađivanje svih uputa, procedura i priručnika koji se odnose na radne procese.
- ✚ Priprema revizijskog traga za sve glavne radne procese.
- ✚ Analiza prikladnosti postojećih kontrola i SWOT analiza (slajd 28.).
- ✚ Potreba za poduzimanjem korektivnih radnji i predlaganje dodatnih kontrolnih poveznica.

GLAVNI DOKUMENTI ZA RAZMATRANJE PROCESA EVALUACIJE EFIKASNIH SUSTAVA U SVOJSTVU RUKOVODITELJA

- ➊ Rezultati samoevaluacije kontrolnih procedura;
- ➋ Rezultati izvještaja o unutarnjoj reviziji;
- ➌ Rezultati izvještaja o vanjskoj reviziji;

GLAVNI RIZICI S KOJIMA SE SUOČAVA RUKOVODSTVO U GLAVNOJ UPRAVI ZA RIZNICU

- ➊ Rizik likvidnosti
- ➋ Financijski rizik, valutni rizik, kamatni rizik
- ➌ Operativni rizik
- ➍ Rizik poslovnih procesa

RIZIK LIKVIDNOSTI

(GLAVNA UPRAVA ZA RIZNICU)

- ➊ **Rizik likvidnosti** – rizik se odnosi na situacije u kojima se JRR (likvidna imovina) brzo smanjuje uslijed neočekivanih obveza u pogledu novčanog toka, smanjenja prihoda i/ili mogućih poteškoća brze nabave gotovinskih sredstava zaduživanjem.
- ➋ Ministarstvo financija i gospodarstva osnovalo je **Odbor za upravljanje dugovima i likvidnosti** u svrhu praćenja i ublažavanja kratkoročnog rizika likvidnosti s pomoću:
 - ◆ kontinuirane analize, projekcija i pretpostavki;
 - ◆ čvrste koordinacije Riznice i Odjela za dugove.

Operativni rizik (OR) nastaje zbog neučinkovitih ili neuspjelih unutarnjih procesa, osoba, sustava ili vanjskih događaja koji mogu poremetiti tijek poslovnih operacija. Šteta može biti izravno ili neizravno financijska.

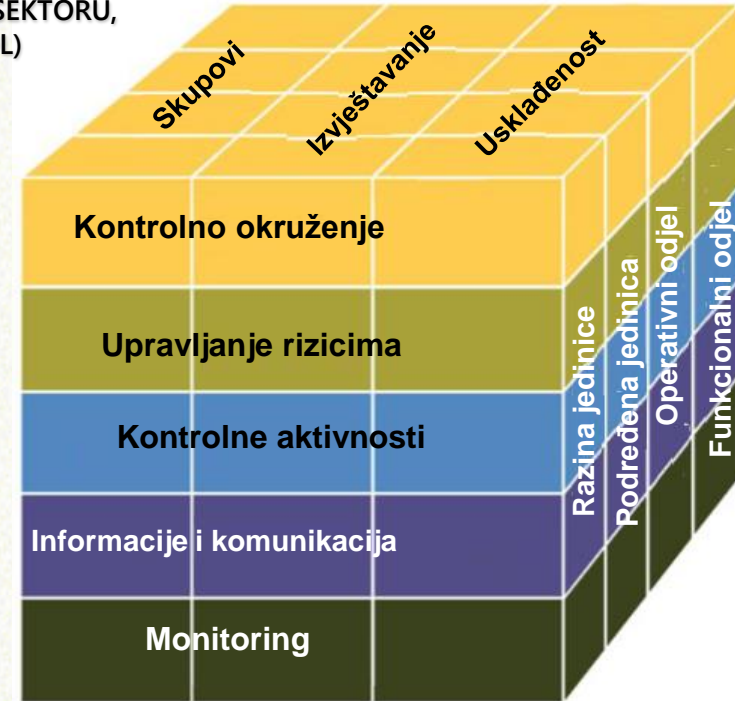
Može se smatrati rizikom koji nastaje kao rezultat izvršavanja poslovnih funkcija određene jedinice.

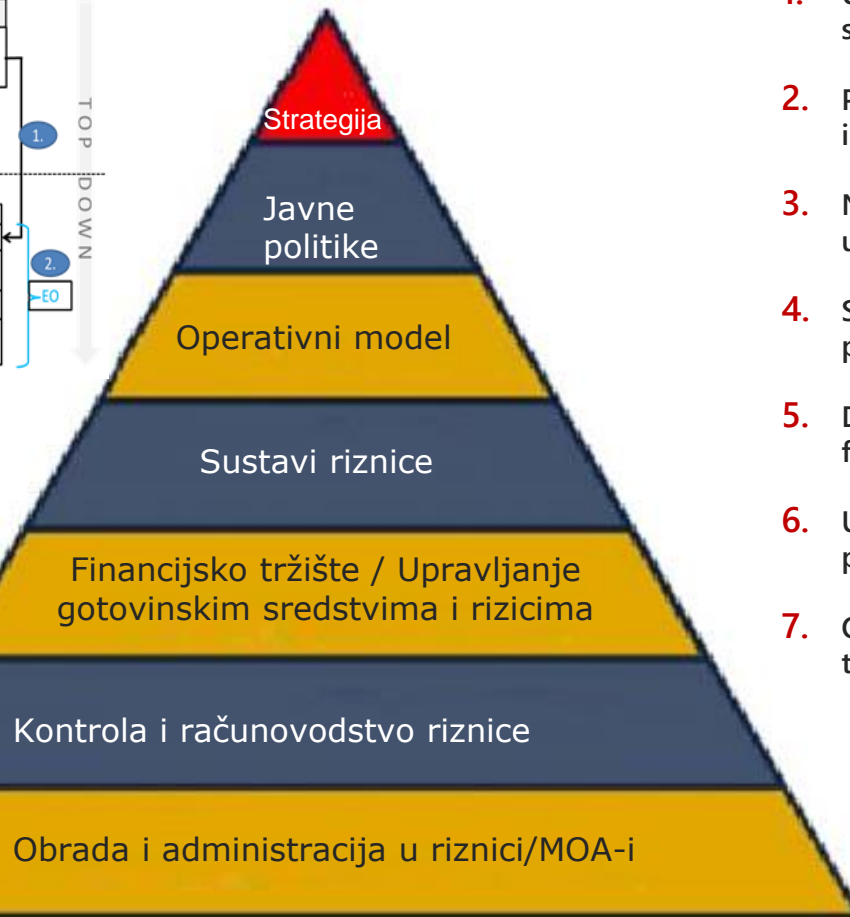
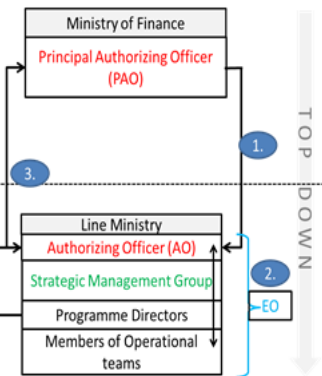

Pri suočavanju s operativnim rizicima jedinica mora razmotriti sve aspekte svojih ciljeva. S obzirom na to da je operativni rizik vrlo raširen, cilj je smanjiti i kontrolirati sve rizike kako bi se postavili na prihvatljivu razinu. **Upravljanjem operativnim rizicima** nastoje se smanjiti rizici s pomoću utvrđivanja rizika, procjene, mjerenja i ublažavanja rizika te monitoringa i izvještavanja, uz određivanje osobe koja upravlja operativnim rizikom.

Upravljanje rizicima dio je PIFC-a

- Razvoj upravljanja financijama i kontrole financija zahtijeva razvoj procesa upravljanja rizicima.
- Glavni uvjet stvaranja učinkovitog procesa upravljanja rizicima jest djelovanje na sustavan način u pogledu izvještavanja i poštovanja propisa.
- Upravljanje rizikom je učinkovito ako se provodi u skladu s operativnim kontekstom jedinice.

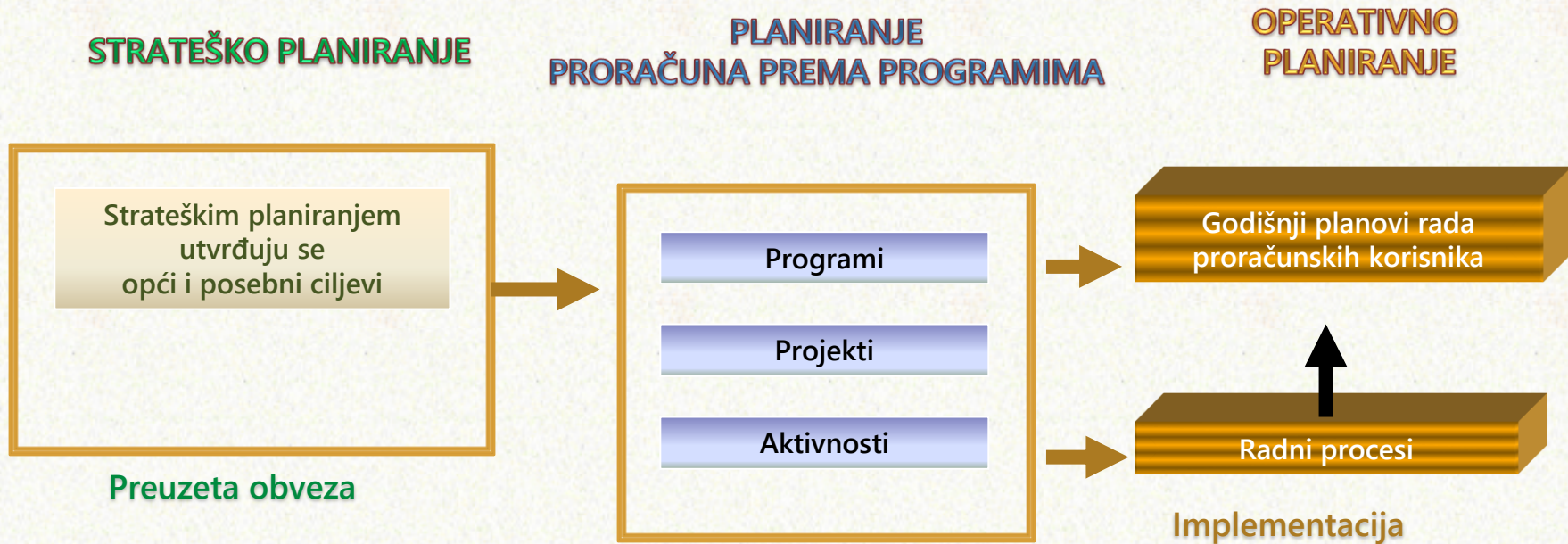

OPERATIVNI RIZIK

1. Uskladiti financiranje i upravljanje rizicima sa strategijom.
2. Politikama se strategije pretvaraju u opipljive ciljeve i upute.
3. Način rada definira usmjerenje u pogledu scenarija koji predstavljaju određeni rezultat.
4. Sustav riznice je njezin „mozak“ koji povezuje sve tokove podataka za konsolidirani financijski položaj opće države.
5. Djelovanjem u bankarskom sustavu izvršavaju se sve financijske transakcije.
6. Učinkovitom kontrolom osigurava se stalno poštovanje propisa.
7. Obradom i administracijom se usklađuje i dokumentira na troškovno efikasan način.

POVEZNICA IZMEĐU
STRATEŠKOG PLANIRANJA, PROGRAMA, PROJEKATA, AKTIVNOSTI, GODIŠNJIH PLANOVA
RADA I RADNIH PROCESA

Kako će se ciljevi reforme postići?

S

Specifični
(eng. Specific)

Što je naš opis specifičniji, to je veća vjerojatnost da ćemo ga slijediti

M

Mjerljivi (eng. Measurable)

Možemo ga usporediti s planiranjem ili ciljem i odlučiti, u slučaju odstupanja ili varijacija, koje ćemo korektivne mjere poduzeti.

A

Ostvarivi (eng. Achievable)

Naši bi ciljevi trebali biti izazovni, no ostvarivi

R

Relevantni
(eng. Relevant)

Pobrinuti se da se u našim planovima svi iskažu, no da smo i dalje odgovorni za ostvarenje vlastitog cilja

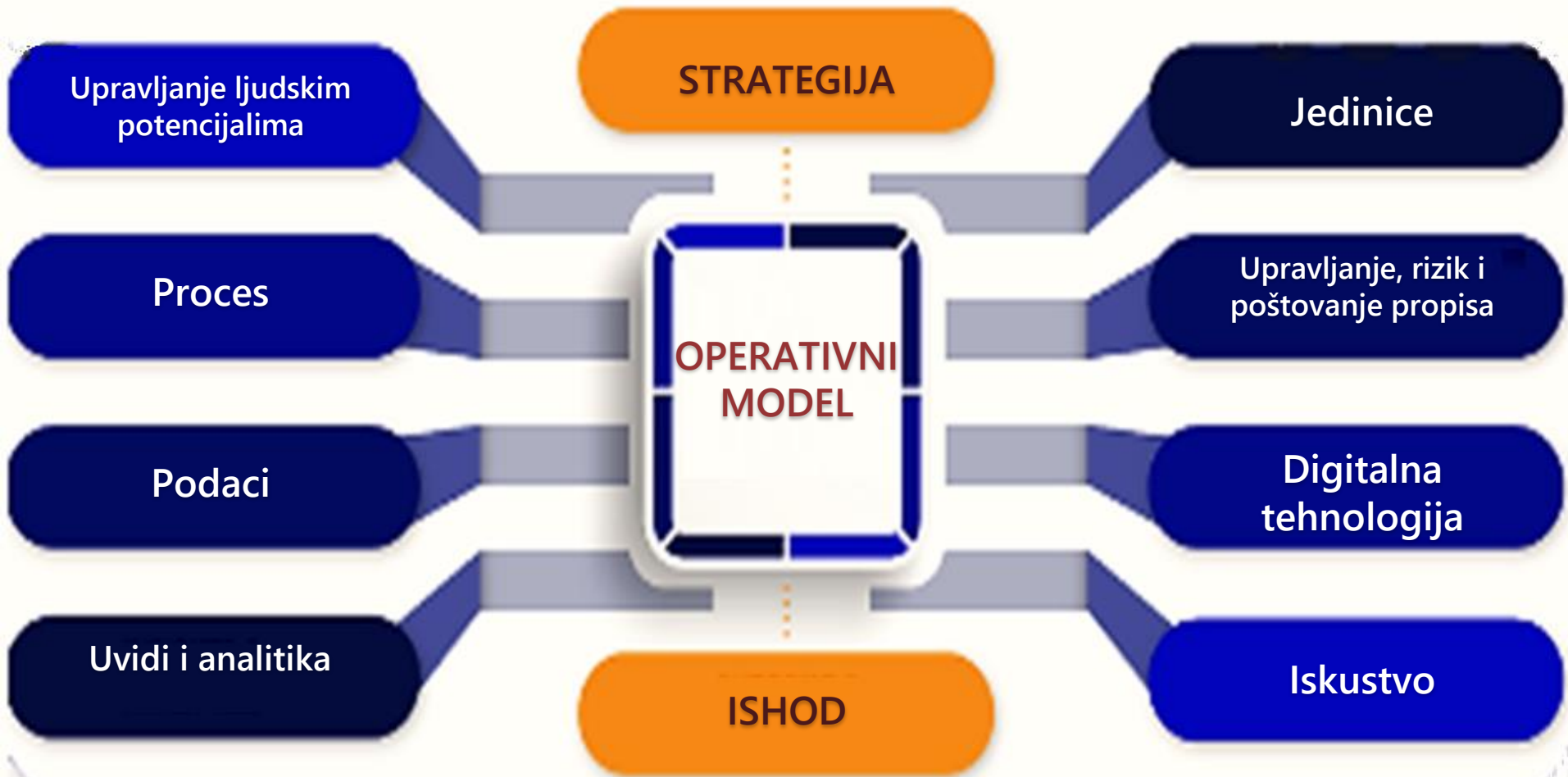

T

Vremenski ograničeni
(eng. Time-bound)

Održati vremenski okvir realističnim i fleksibilnim kako bi se ostvarili utvrđeni ciljevi; ako ne postoji vremenski rok, cilj se može odgađati unedogled.

OPERATIVNI RIZIK - KAKO GA UBLAŽITI

OPERATIVNI MODEL

Poslovanje po funkcijama

Izvršitelj proračuna

1. Provoditelj ex ante kontrole
2. Osoba zadužena za bilježenje
3. Osoba zadužena za odobravanje

Jedinstveni upravitelj novčanim sredstvima

1. Izračivač projekcija gotovinskih sredstava
2. Osoba zadužena za pripremu plaćanja
3. Upravitelj likvidnošću

Državni računovođa

- Osoba zadužena za eliminaciju podataka
1. podataka
 2. Osoba zadužena za konsolidaciju podataka
 3. Osoba zadužena za usklađivanje podataka

Funkcije riznice

Osoba zadužena za distribuciju podataka

- Osoba zadužena za izradu financijskih izvještaja
1. Osoba zadužena za izradu financijskih izvještaja
 2. Osoba zadužena za izradu statističkih podataka Vlade

Državni subjekti:

- Središnja vlada i Posebni fondovi
- Lokalne razine vlasti

01 Cilj: Izrada projekcija novčanog toka

- Resorna ministarstva nisu poštovala ograničenja izvora financiranja iz proračuna. Potrebno je dogovoriti promjenu dostavljenog plana gotovinskih sredstava.
- Nedostatak posebnog zakonodavstva i priručnika za AGFIS tijekom izrade projekcija ili bilježenja plana gotovinskih sredstava u AGFIS-u (unificirani postupci/pogreške).
- Neprecizne projekcije dnevnih novčanih tokova u okolnostima manjka dostupnih sredstava za plaćanja. Loša kvaliteta podataka.

Cilj: Upravljanje gotovinskim sredstvima

02

- Nebilježenje ograničenja u prikladnom trenutku i u prikladnoj mjeri za svaki blok plaćanja u AGFIS-u.
- Neprikupljanje dnevnih SWIFT-ova od banaka u Jedinstvenom računu riznice (JRR) u skladu s bilateralnim sporazumom s bankarskim sustavom.

Utvrđivanje rizika u radnim procesima

04 Cilj: Ex-ante kontrola

- Narav transakcije nije aroprijacijom usklađena s odobrenim odredištem, neovlašteni nalozi za nabavu iz riznice.
- Ugovori se ne unose pravovremeno u AGFIS.
- Računi se ne dostavljaju pravovremeno TDO-ovima.
- Transakcije se ne podnose u ispravnoj kategoriji i kombinaciji računovodstvenih polja.

03 Cilj: Informacije su pravovremene, precizne, dosljedne, usklađene, sukladne s propisima, pouzdane, povezane u odnosu na standardu metodologiju.

- Neizvješćavanje o podacima unutar zadanih rokova.
- Neispravni unosi bankarskog sustava u AGFIS.
- Računovodstveni problemi u AGFIS-u, netočni zapisi, neispravni podaci o gotovinskim sredstvima / obračunu u Glavnoj knjizi.
- Izmjena podataka nakon njihove distribucije i objave.
- Nepridržavanje pravila standarda konsolidacije.
- Radno opterećenje / nepopunjeno radno mjesto i ljudske pogreške.

REGISTAR RIZIKA

- ➊ Razumljiv
- ➋ Dobro strukturiran
- ➌ Jasno predstavljen
- ➍ Jasne poveznice s registrima nižih razina
- ➎ Jasno usmjerenje na diskusije skupine za upravljanje strategijom

Rizike je moguće utvrditi različitim pristupima:

- ✦ s pomoću kontrole jedinice, procesa ili kontrolnih točaka i donošenja odluka;
- ✦ uzimajući u obzir prethodne nalaze i revizijske misije, otkrivanje nepravilnosti, upozorenja u vezi s neispravnim radom ili slabostima;
- ✦ razmjenom ideja / provjeravanjem dokumenata od strane zaposlenika i rukovoditelja na različitim razinama;
- ✦ općom procjenom rizika u obliku sustavne revizije koju provodi tijelo za unutarnju ili vrhovnu reviziju ili u obliku pregleda koji provode razvojni partneri ili sâmo rukovodstvo.

Cilj: Uvođenje novog IT sustava za praćenje rezultata ex post kontrola do kraja godine X.

Opis rizika: Postoji rizik koje će uzrokovati značajne zastoje u pokretanju projekta (procjena 10 – 12 mjeseci) zbog nedostatka kvalificiranog osoblja, djelomično zbog obrazovanja.

IDEALNO: Pruža se kvantitativna procjena utjecaja na cilj i utvrđuje se uzrok rizika.

Postoje tri važna načela za procjenu rizika:

- ✚ Osigurati da postoji jasno strukturiran proces u kojem se za svaki rizik razmatra vjerojatnost pojave i utjecaj.
- ✚ Zabilježiti procjenu rizika na način koji omogućava monitoring i utvrđivanje prioriteta u pogledu rizika.
- ✚ Jasno odrediti razliku između inherentnog i rezidualnog rizika.

Proces procjene predstavlja odluku koja se temelji na stručnosti i iskustvu procjenitelja rizika i razini informacija dostupnih u trenutku promatranja.

Utjecaj događaja koji uzrokuje rizik može se definirati kao nečije poimanje posljedica koje događaj ima za određeni subjekt.

Vjerojatnost (V):

1=niska: Vjerojatnost pojave štetnog događaja je gotovo nikakva ili vrlo niska.

2= srednja: Postoji srednja vjerojatnost pojave štetnog događaja, što je potvrđeno prethodnim podacima ili znanjem o događajima koji su se dogodili.

3= visoka: Vjerojatnost pojave štetnog događaja relativno je visoka. Događa se kontinuirano i postoji mnogo dokaza da će doći do događaja.

Vjerojatnost	Visoka	3	6	9
	Srednja	2	4	6
	Niska	1	2	3
		Malen	Umjeren	Značajan
		Utjecaj		

Utjecaj (U):

1=nizak: U slučaju pojave rizika nema utjecaja na nastavak radnog procesa i planiranih aktivnosti ili je utjecaj vrlo malen i nije potrebno dodijeliti dodatne resurse.

2= srednji: Ako se rizik pojavi, utjecaj na aktivnosti je značajan i mogu biti potrebni dodatni resursi kako bi se ostvarili ciljevi.

3= visok: Ako se rizik pojavi, utjecaj na aktivnosti je značajan i potrebna je značajna količina resursa kako bi se ostvarili ciljevi ili kada ih nije moguće ostvariti.

PROCJENA RIZIKA

2. primjer – nastavak

Radnja upravljanja rizikom kada je:

nizak V i nizak U: Prihvatiti rizike

nizak V i umjeren U: Možda bi vrijedilo prihvatiti rizik uz monitoring

nizak V i značajan U: Potrebno je značajno upravljanje

srednji V i nizak U: Prihvatiti rizik, no pratiti ga

srednji V i umjereni U: Moglo bi se angažirati rukovodstvo

srednji V i značajan U: **Rizikom se mora upravljati i mora ga se pratiti**

visok V i nizak U: Upravljati rizicima i provoditi njihov monitoring

visok V i umjeren U: **Potreban je angažman rukovodstva**

visok V i značajan U: **Ključno je ekstenzivno upravljanje**

Sljedeći je korak da rukovodstvo donese prikladne odluke u pogledu odgovora na rizik:

- ➊ Postupanje usmjereno na ograničavanje ili smanjenje rizika;
- ➋ Prijenos rizika
- ➌ Tolerancija na rizik
- ➍ Prekid rizika.

Zadatak rukovodstva jest upravljanje rizicima kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva organizacije uz prihvatljivu razinu rizika. Resursi su uvijek ograničeni i nema smisla razmatrati potpuno uklanjanje rizika ili potpuno sprječavanje rizika, već samo **ublažavanje** rizika na razini koja je prihvatljiva rukovodstvu.

Postupanje

Usmjereno na ograničavanje ili smanjenje rizika poduzimanjem prikladnih korektivnih i popravnih/disciplinarnih mjera u pravom trenutku, kao što su:
Izveštavanje izvan rokova određenih u uputama ministra.
(podsjetnik u obliku e-pošte prije isteka roka, opomena PAO-a nakon isteka roka).

Prijenos

Može se procijeniti da je rizik prevelik:
Dogovor sa Središnjom bankom koja bi djelovala kao fiskalni agent vlade (nedostatak specijaliziranog osoblja, softvera za tržište novca itd.)

Tolerancija

Moguća je samo ako: (i) određeni rizici imaju ograničeni (zanemarivi) utjecaj na ostvarenje ciljeva; (ii) troškovi poduzimanja mjera nisu razmjerni potencijalnoj koristi:
Zakašnjelo podnošenje financijskih izvještaja putem protokola koji su prethodno poslani na vrijeme e-poštom.
(postoji rizik od nedosljednosti podataka; kada su jednaki, tolerira se)

Prekid

Može se smanjiti/ograničiti na prihvatljive razine prekidom aktivnosti: **Skladište podataka izmijenjeno je u strategiji za upravljanje financijama u javnom sektoru (kad je revidirana 2019.) i zamijenjeno je tablicom makronaredbi kao prijelaznom fazom.**
(nepoduzimanje radnji može biti riskantno jer nije moguće ostvariti ciljeve)

**Kontrole
upravljanja**

1. Jasno definiranje politika
2. Određivanje ciljeva (planovi)
3. Zakoni i propisi
4. Procedure (pisane procedure)
5. Prikladno osposobljavanje zaposlenika itd.

**Preventivne
kontrole**

1. Podjela dužnosti
2. Provjera aritmetičke preciznosti prije plaćanja
3. Postojanje procedura autorizacije i odobrenja postupaka
4. Kontrola pristupa u aplikacijama

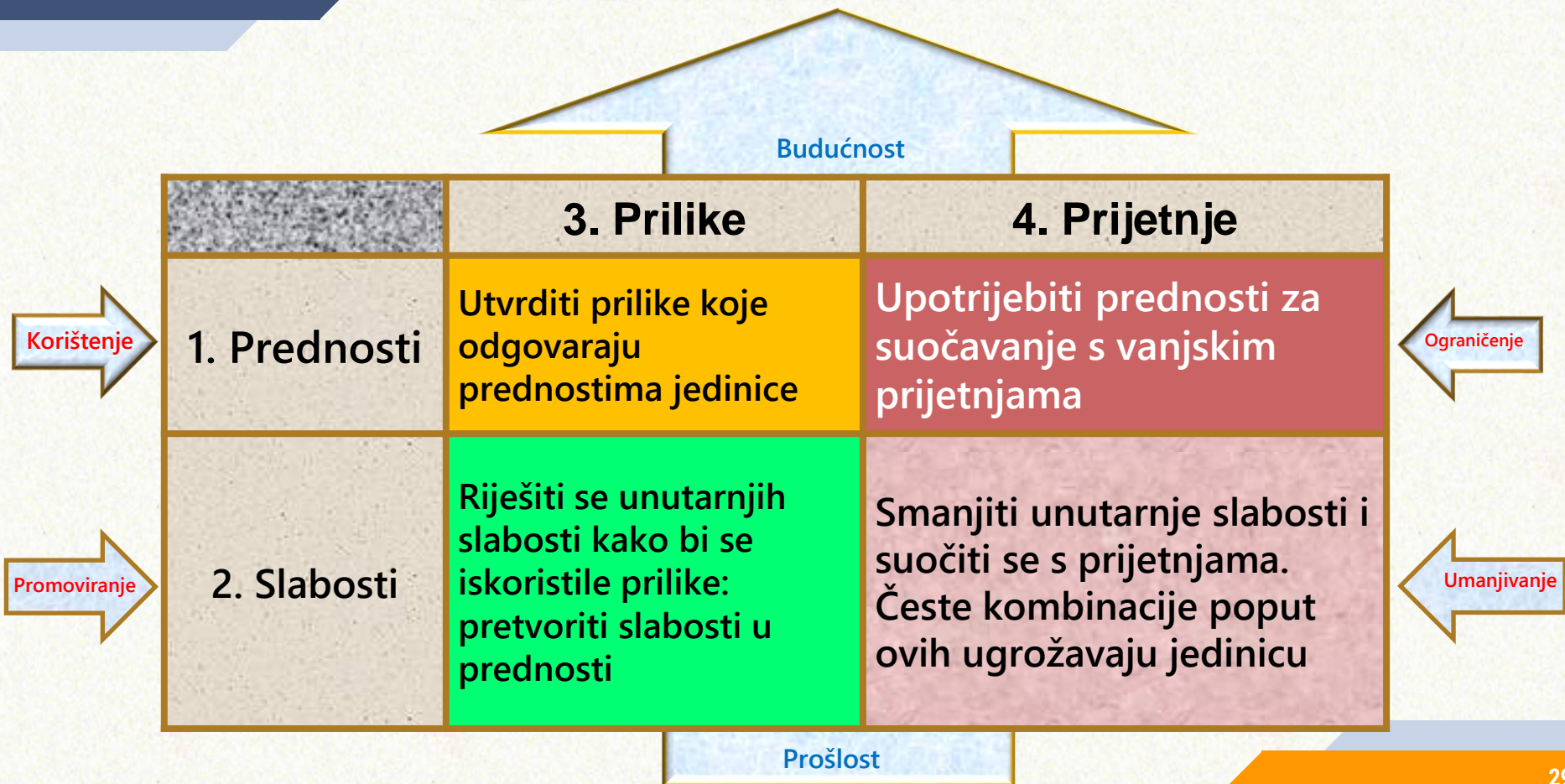
**Detektivne
kontrole**

1. Izravne kontrole struktura u kojima se provodi
2. Usklađivanje računa s bankovnim izvodima
3. Provjera povratnih pogrešaka u plaćanju koje prijavljuju banke
4. Provjera razlika između podataka o obračunu gotovinskih sredstava i planu proračuna gotovinskih sredstava

**Korektivne
kontrole**

1. Ispravak netočnih računovodstvenih unosa u AGFIS-u u okviru mjesečnog usklađivanja
2. Provjera nepovezanih podataka o modulima u Glavnoj knjizi AGFIS-a u svrhu točnosti izvještajnih podataka

ALATI ZA KONTROLU: S W O T

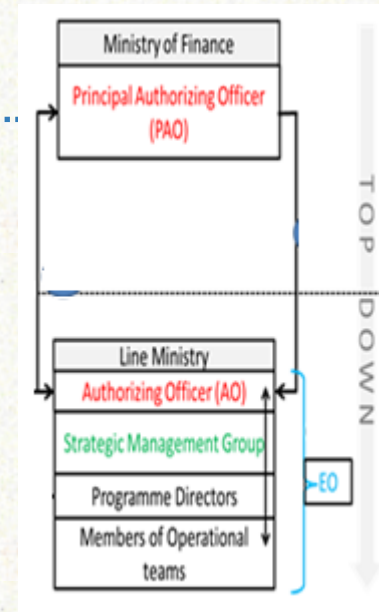
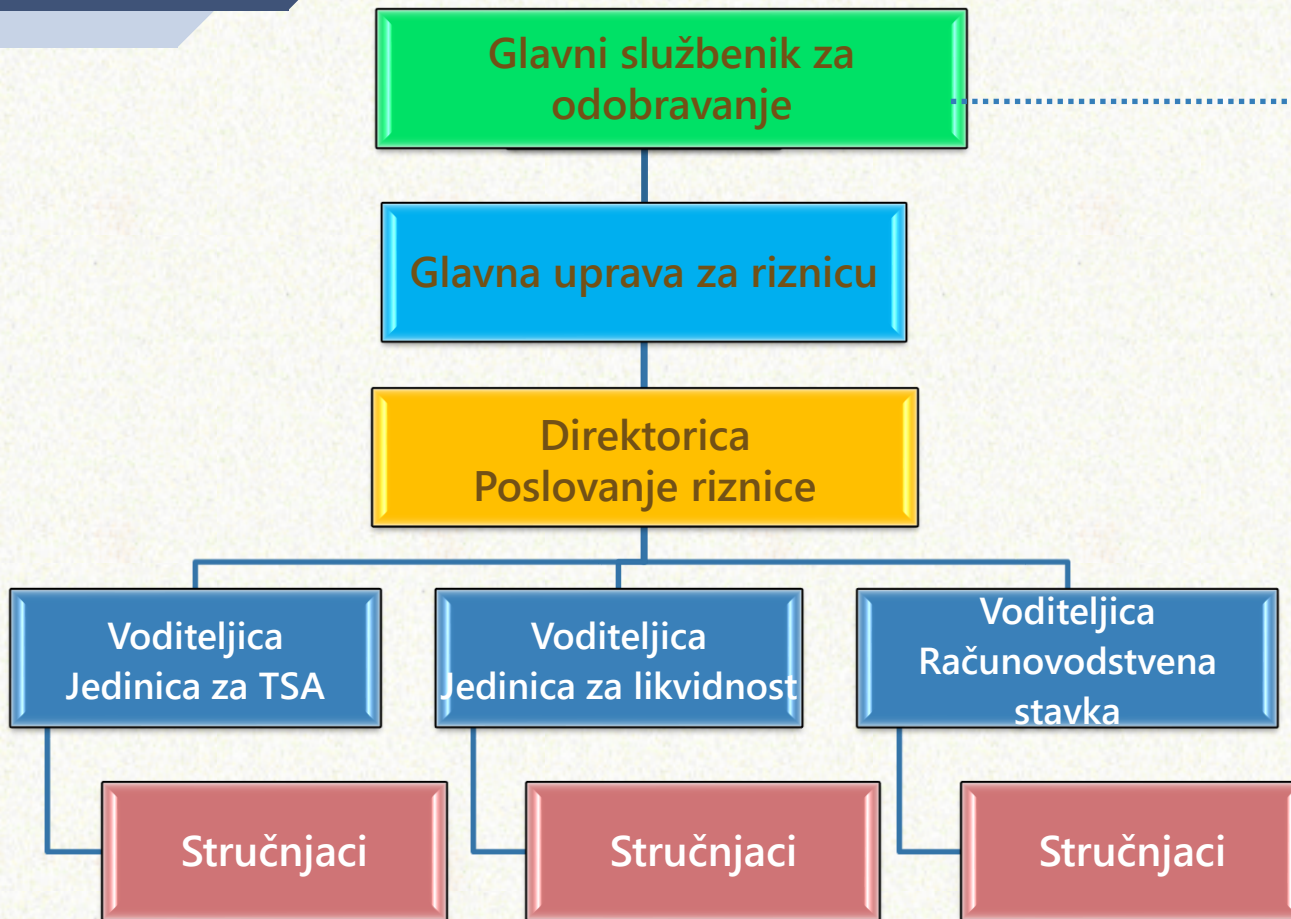

Informacije i komunikacija:

- ✚ informacije unutar jedinice, o strategiji za rizik, prioritetima u pogledu rizika i odgovornostima svake jedinice;
- ✚ razmjena informacija unutar jedinice;
- ✚ razmjena informacija s partnerskim javnim subjektima.

Pregled procesa upravljanja rizicima potreban je za praćenje promjena u profilu rizika, osiguravanje učinkovitosti upravljanja rizicima i utvrđivanje potrebe za daljnjim radnjama.

LINIJE IZVJEŠTAVANJA

Hvala

na pozornosti!

MIMOZA PILKATI (PEÇO)

Direktorica

Odjela za poslovanje riznice

Glavna uprava za riznicu

Ministarstvo financija i gospodarstva

(A): Blv. „Dëshmorët e Kombit“ No. 3, Tirana, Albanija

(M) +355684047162

(E): mimoza.peco@financa.gov.al (E): www.financa.gov.al

REPUBLIKA ALBANIJA
MINISTARSTVO FINANCIJA I GOSPODARSTVA

3

Odgovaranje na rizike s pomoću poslovnih procesa

Glavna uprava za poslovne procese bavi se

→ ublažavanjem operativnih rizika, izradom kontrolnih pravila/značajki/procesa u financijskim sustavima

→ Utvrđivanje i ublažavanje funkcionalnih rizika Glavne uprave za poslovne procese

UBLAŽAVANJE OPERATIVNIH RIZIKA U FINANCIJSKIM SUSTAVIMA

Preventivne kontrole i kontrole za otkrivanje

- Preventivne kontrole

- Nadzor/osposobljavanje nižeg osoblja
- Lozinke za pristup sustavima
- Stvaranje personalizacija (za računovodstvene registracije)
- Pravila unakrsne provjere (za računovodstvene registracije)
- Sigurnosna pravila / odvojene operativne jedinice
- Automatizacija financijske konsolidacije pomoću prethodno definiranih formula

- Detektivne kontrole

- Usklađivanje računa
- Zapisnici aktivnosti u financijskim sustavima
- Izvještaji o monitoringu

Podjela dužnosti uvedena u informacijski financijski sustav

- Autorizacija transakcija koju provodi druga osoba / slijed odobravanja transakcija (minimalno 2 razine)
- Odvojene funkcionalne odgovornosti u skladu s radnim mjestom svakog korisnika sustava.

Ostale ključne kontrole

- Kontrola raspoloživih proračunskih sredstava pri registraciji obveza
- Kontrola ograničenja gotovinskih sredstava u vezi s plaćanjima (nije moguće platiti više od iznosa stanja JRR-a)
- Kontrole referenci dobavljača/vjeronika (provjera identifikacijske oznake dobavljača u poreznom sustavu)
- Kontrole za upotrebu bankovnih računa dobavljača (razine određene prema obvezama ili troškovima)
- Prethodno definirane kontrole tijekom uvoza podataka iz drugih sustava (pri integracijama sustava)

UTVRĐIVANJE I UBLAŽAVANJE RIZIKA POVEZANIH S FUNKCIJAMA POSLOVNIH PROCESA

Pripremiti registar rizika i ublažiti rizike prema sljedećim koracima:

- ❖ **Jasno definirati popis ciljeva Glavne uprave za poslovne procese:**
 - Osigurati optimalne dnevne operativne procese u AGFIS-u.
 - Osigurati uspješan funkcionalni razvoj AGFIS-a u slučaju novih zahtjeva u skladu sa zakonskim promjenama ili provedbom strategije za javne financije.

- ❖ **Utvrđiti potencijalne rizike, kao i njihove profile, koji utječu na ostvarenje ciljeva i jasno definirati nadležnu jedinicu i osoblje za rješavanje tih rizika.**
 - Nepravilno izvršavanje radnih procesa i velika učestalost korisničkih pogrešaka
 - Kvaliteta definicije opisa poslova
 - Pravovremeno angažiranje vanjskog društva za razvoj sustava
 - Kvaliteta novih funkcionalnih konfiguracija sustava

- ❖ **Procijeniti postojeće kontrole/mjere koje pridonose ublažavanju rizika**
 - Prethodno definirati kontrole sustava, kao što su pravila unakrsne provjere, sigurnosna pravila, stvoriti personalizacije kako bi se spriječile korisničke pogreške.
 - Osposobiti nove korisnike sustava i ispitati njihove sposobnosti prije nego što im se omogući pristup sustavu.
 - Stvoriti i održavati bazu podataka korisničkih pogrešaka uz reference na vrstu pogreške, korisnike, rješenje pogreške itd.
 - Prethodno definirati prava korisnika u skladu s njihovim radnim mjestom i uvesti priručnik za upravljanje sustavom za korisnike.
 - Osmisliti dobra objašnjenja za postojeće i nove funkcionalne zahtjeve u skladu s novim potrebnim operativnim procesima u okviru funkcionalnog opisa poslova.
 - Pravovremeni zahtjevi u pogledu financiranja proračuna za pokrivanje potrebnih troškova razvoja funkcija novog sustava
 - Pravovremeni proces nabave usluga vanjskog društva za razvoj sustava.
 - Unutarnja revizija ili vanjsko certificiranje kontrola, kao što je pregled tipa ISO

UTVRĐIVANJE I UBLAŽAVANJE RIZIKA POVEZANIH S FUNKCIJAMA POSLOVNIH PROCESA

Pripremiti registar rizika i ublažiti rizike prema sljedećim koracima

- ❖ **Istražiti nove dodatne kontrole/mjere, ako je potrebno, te utvrditi radnje za nadoknađivanje nedostataka**
 - Ponovno provesti osposobljavanje korisnika u slučaju opetovanih korisničkih pogrešaka
 - Pregledati korisničke priručnike, ako je potrebno, u svrhu pojašnjavanja procesa
 - Izraditi ad hoc izvještaje u sustavu za monitoring potencijalnih korisničkih pogrešaka (izvještaji o monitoringu mogu uključivati transakcije s pogreškama ili neusklađena računovodstvena stanja)
 - Surađivati s korisnikom u slučaju novih funkcionalnih konfiguracija sustava (operativno osoblje, jedinice opće vlade, drugi korisnici sustava) u svrhu unaprjeđenja kvalitete opisa poslova.
 - Detaljno ispitati sve nove funkcionalne konfiguracije i postojeće funkcije sustava koje mogu biti zahvaćene. Po mogućnosti uključiti korisnike sustava koji će upotrebljavati nove konfiguracije sustava.

- ❖ **Pregledati proces upravljanja rizicima kako bi se pratilo postoje li promjene u profilu rizika te, ako je profil nepromijenjen, proslijediti problem najvišem rukovodstvu kako bi se poduzele dodatne mjere podrške, primjerice u slučaju:**
 - nepostojanja planova za proračunska sredstva za financiranje troška novih konfiguracija sustava
 - Vremenske odgode u procesu nabave

Hvala

na pozornosti!

AURELA VELO

Direktorica

Odjel za procesuiranje poslovanja

Glavna uprava za riznicu

Ministarstvo financija i gospodarstva

(A): Blv. „Dëshmorët e Kombit” No. 3, Tirana, Albanija

(M) +355684047162

(E): aurela.VELO@financa.gov.al (E): www.financa.gov.al